EHYT
järjestö
1 6.3.2018 Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry

ELOKOLON AVAJAISIA JUHLITTIIN LAHDESSA S. 6

EHYT pyörittää nyt päihdeneuvontapalvelua s. 4–5

Kolmivuotinen kannabishanke alkoi, mukana myös YAD s. 7

Mitä alkoholilain jälkeen?

Alkoholin saatavuutta lisäävä uusi alkoholilaki astuu kokonaisuudessaan voimaan 1. maaliskuuta. Eduskunta äänesti lain puolesta äänin 98–94. Niukka kansanedustajien enemmistö teki arvovalinnan, jossa yksilön oikeus alkoholiin ja alkoholielinkeinon tukeminen saivat suuremman painoarvon kuin kansalaisten terveys ja hyvinvointi.

Lain vaikutusarviossa perusteltiin yksityiskohtaisesti ja kattavasti, miksi alkoholilakia ei olisi tullut säätää esitetyssä muodossa. Eduskunnan enemmistölle lain vaikutusarvioilla ja murskaavilla lausunnoilla ei ollut kuitenkaan merkitystä. Lakiesitykseen myönteisesti suhtautuvat lausunnot olivat selkeänä vähemmistönä. Näistä lähes kaikki olivat alkoholin myynnistä taloudellisesti hyötyvien toimijoiden kirjoittamia.

Alkoholipoliittisessa keskustelussa yksi keskeinen haaste on, että alkoholinkäytön aiheuttamia kokonaisseurauksia ei useinkaan haluta tai osata nähdä kattavasti. Osin kyse on siitä, että vältettävissä olevat päihdehaitat on normalisoitu osaksi yhteiskuntaa.

Viime vuonna tiivistyneen alkoholikeskustelun piirteenä oli näkökulma, jossa ”yksilön vastuuta” halutaan korostaa ilman ”yhteisvastuuta”. Yksilönäkökulmaa korostetaan huolimatta siitä, että alkoholi on perusluonteeltaan haitallinen ja riippuvuutta aiheuttava aine, jonka aiheuttamat kielteiset vaikutukset tulevat hyvin laajasti muiden ihmisten kannettavaksi.

Alkoholilain hyväksymisen jälkeen on tärkeää seurata, mitä tapahtuu alkoholin kokonaiskulutukselle ja alkoholihaitoille, jotka ovat kiinteässä suhteessa toisiinsa. Kulutuksen kasvun ja haittojen seurannassa maltti on valttia, koska luotettavan kuvan saamiseksi tarvitaan vähintään kahden tai kolmen vuoden seuranta-aika. Alkoholisairauksien suhteen seuranta-ajan tulee olla tätäkin pidempi, koska vaikutukset ilmenevät pitkällä viiveellä.

Vuonna 2016 pelkästään suorien alkoholikuolemien määrä (1700) oli lähes kahdeksan kertaa suurempi kuin vuosittaisten liikennekuolemien määrä (220). Suoriin alkoholikuolemiin tulisi lisätä alkoholin aiheuttamat välilliset kuolemat, jotka liittyvät muun muassa sydän- ja verisuonisairauksiin sekä syöpiin mutta myös onnettomuuksiin ja henkirikoksiin. Näiden välillisten kuolemien kokonaismäärän luotettava ja kattava arviointi on vaikeaa.

Nyt poliitikkojen tulisi antaa vahva viesti siitä, minkälaisin keinoin alkoholista aiheutuvia haittoja halutaan vähentää tilanteessa, jossa tutkimuksen mukaan kaikkein vaikuttavimmat keinot eivät kansanedustajien enemmistölle kelvanneet. Varmaa on ainakin se, että monipuolista ehkäisevää päihdetyötä tarvitaan myös tulevaisuudessa.

Juha Mikkonen
toiminnanjohtaja
p. 050 527 4780
juha.mikkonen@ehyt.fi

ALUKSI

02 Pääkirjoitus

02 Sisällys

03 Päihdetyön uutisia

EHYT

EHYT Järjestö on Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n julkaisu jäsenjärjestöille. EHYT ry on valtakunnallinen asiantuntija- ja kansalaisjärjestö, joka ehkäisee toiminnallaan alkoholista, nikotiinituotteista, huumausaineista ja pelaamisesta aiheutuvia haittoja. Toimintaa rahoittaa Sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotoilla.

PÄÄTOIMITTAJA Jiri Sironen

TOIMITUS: Reetta Paavilainen, Annikki Pesonen, Marjo Rinne ja Jiri Sironen

JUTTUIDEAT JA PALAUTE: Annikki Pesonen ja Jiri Sironen

ULKOASU Sanna Pyykkö / Sopiva Design

KANNEN KUVA Sanne Katainen

JULKAISIJA Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry, Förebyggande rusmedelsarbete EHYT rf, Elimäenkatu 27, 00510 Helsinki

OSOITTEENMUUTOKSET Annikki Pesonen, annikki.pesonen@ehyt.fi

PAINO Suomen Uusiokuori Oy

NUMERO 3/2017

ISSN 2342-902X (painettu)

ISSN 2342-9038 (verkkojulkaisu)

ILMESTYMINEN: Seuraava lehti ilmestyy 5.6. (aineistot 15.5. mennessä)

TUETTU VEIKKAUKSEN TUOTOILLA

TEEMA

04 Päihdeneuvontapalvelusta saa apua öisinkin

06 Lahden Elokolo taas auki

09 Kolumni

JÄRJESTÖ

10 Julkaisut

11 Työkalupakki

12 Kuulumisia kentältä

14 Järjestötoiminnan kuulumisia

16 Uutisia

17 EHYT ry ympäri Suomen

18 Koulutukset

19 Tapahtumat

SEURAA EHYT RY:TÄ SOSIAALISESSA MEDIASSA

facebook.com/ehytry

twitter.com/EHYTry

IG Ehyt_ry

youtube.com/user/ehytry

slideshare.net/EHYT

Teemu Tiensuu @TeemuTiensuu 26.2.2018
Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret ja nuoret aikuiset, kymmenet tuhannet syrjäytymässä olevat nuoret on nostettava eduskuntavaalien kärkiteemaksi.

SOSIAALI- JA TERVEYSJÄRJESTÖJEN AVUSTUSKESKUS

STEAlta ehtii hakea vielä tukea

STEAlta voi hakea vielä maaliskuussa pienavusta tai rahoitusta kolmesta uudesta avustusohjelmasta. Avustusohjelmat ovat: Paikka auki II – osatyökykyisten ja nuorten työllistymisen avustusohjelma 2018–2021, Arvokas – eriarvoisuuden vähentämisen avustusohjelma 2018–2021 ja Elämänote – ikääntyvien elämänhallinnan avustusohjelma 2018–2021.

Paikka auki II -ohjelman tarkoituksena on edistää vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä tarjoamalla työpaikkoja sosiaali- ja terveysalan järjestöissä. Ohjelmassa on kaksi kohderyhmää: työelämän ulkopuolella olevat alle 30-vuotiaat nuoret aikuiset ja osatyökykyiset (ilman ikärajausta). Avustusta haetaan nuoren tai osatyökykyisen henkilön palkkaamiseen 12 kuukauden ajaksi.

Arvokas-avustusohjelman tarkoituksena on löytää uusia järjestölähtöisiä toimintatapoja, joilla tuetaan vaikeassa elämäntilanteessa olevia tai äkillisiä muutoksia kohdanneita ihmisiä. Ohjelman tarkoituksena on tavoittaa ja osallistaa ihmisiä myös niiltä alueilta, joissa hyvinvointi- ja terveyserot näkyvät selkeimmin.

Elämänote-avustusohjelman tarkoituksena on tukea ikäihmisten kotona asumista ja lisätä heidän osallisuuttaan. Ohjelmaan valittujen hankkeiden kohderyhmänä ovat ikäihmiset, jotka ovat haasteellisissa elämäntilanteissa esimerkiksi sairauden tai taloudellisesti vaikean tilanteen takia.

Lisäksi pienet sosiaali- ja terveysalan järjestöt voivat hakea pienavustusta, jos ne eivät saa muuta STEA-avustusta eivätkä kuulu keskusjärjestöön, joka saa STEAn jäsenjärjestöavustusta. Pienavustus voi olla suuruudeltaan 1 000–7 000 euroa. Avustus myönnetään kertaluontoisena vuodelle 2018, eikä sille voi hakea jatkoavustusta.

Haku on auki 3. huhtikuuta kello 16.15 saakka. Lisätietoja: www.stea.fi/-/haku-alkaa-

LUE LISÄÄ: ehyt.fi/uutiset

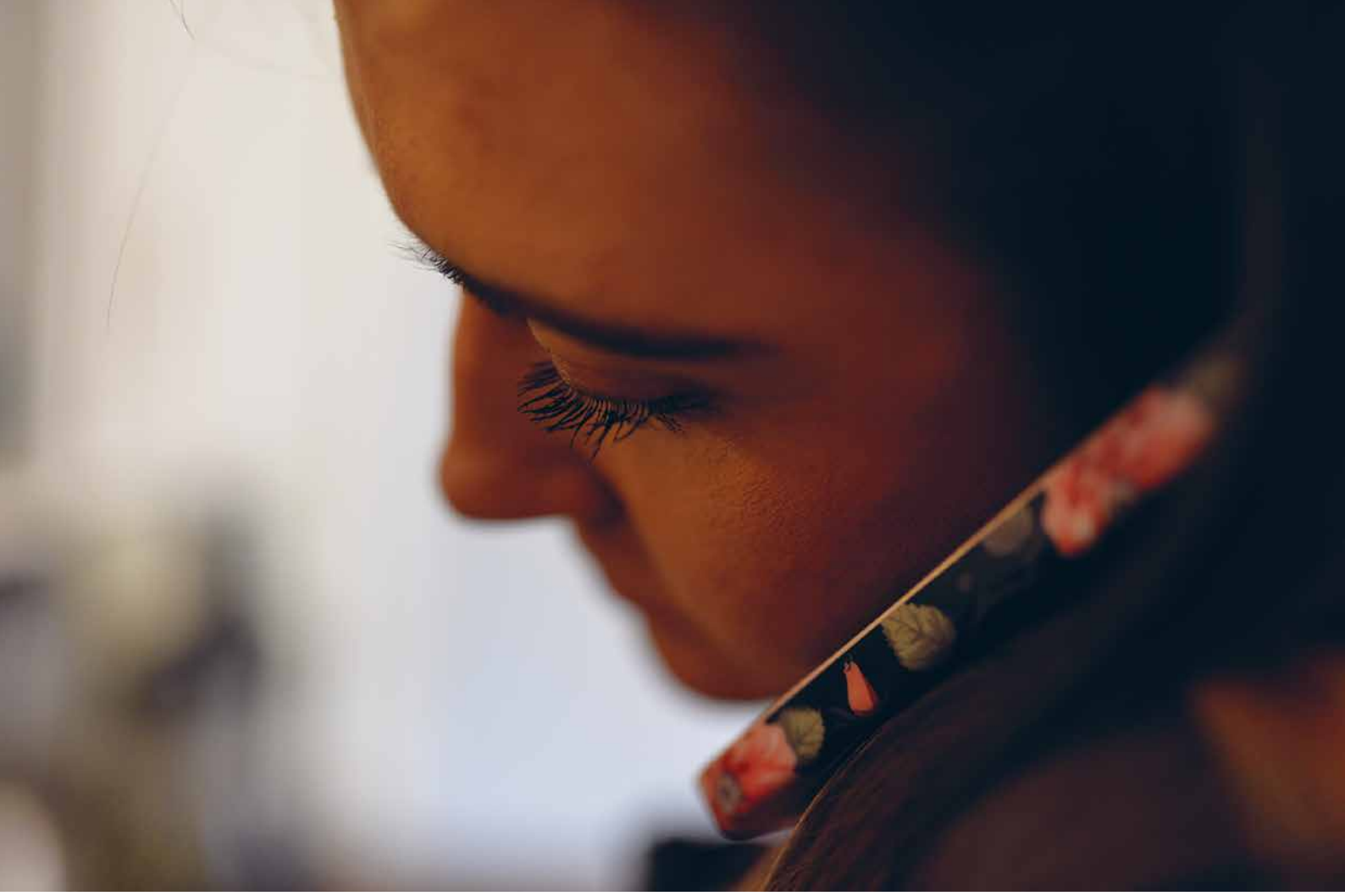

Päihdeneuvontapalvelusta saa apua öisinkin

Helmikuun alku oli EHYT ry:lle historiallinen: ympäri vuorokauden päivystävä Päihdeneuvontapalvelu aloitti toimintansa, puhelimitse numerossa 0800 900 45 ja tekstiviestitse numerossa 18 182.

Teksti: Reetta Paavilainen ja Minttu Tavia
Kuvat: EHYT ry ja Pixabay

Päihdeneuvontapalvelusta saavat apua ja tukea päihteiden käyttäjät, heidän läheisensä sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset. Päihdeneuvontapalvelu toimii ympäri vuorokauden, vuoden jokaisena päivänä. Palveluun soittaminen on ilmaista eikä henkilötietoja kysytä. Sinne voi olla yhteydessä, jos on huolissaan omasta tai läheisen tilanteesta tai kaipaa tukea päihteiden käytön lopettamiseen.

”Osa soittajista kaipaa käytännön neuvoja ja ohjausta oikeiden palveluiden pariin. Moni kaipaa kuitenkin myös syvällisempää keskustelua ja inhimillistä kohtaamista. Asioiden kertominen tai pohtiminen yhdessä on usein jo askel eteenpäin”, sanoo Päihdeneuvontapalvelusta vastaava **Minttu Tavia** EHYTistä.

Päihdeneuvontapuhelin tarjoaa apua myös työpaikoille, jos niillä on päihteisiin liittyviä ongelmatilanteita, joiden ratkomiseen tarvitaan apua. ”Tällaista palvelua voivat tarvita esimerkiksi pienet työpaikat, joilla ei ole omaa päihdeohjelmaa”, Tavia sanoo.

Apua saa myös tekstiviestillä

Päihdeneuvontaa saa myös Mobiilivinkki-tekstiviestipalvelusta, joka täydentää puhelinpalvelua ja on tarkoitettu erityisesti huumeidenkäyttäjille. Automaattipalvelun tarkoituksena on vähentää käytön haittoja ja antaa yhteystietoja niin käyttäjille, omaisille kuin ammattilaisillekin.

PALVELU ON ANONYYMI JA TOIMII JOKA PÄIVÄ, KELLON YMPÄRI.

Tekstiviestin voi lähettää ilmaiseksi numeroon 18182, ja vastaus tulee hetken kuluttua. Palvelu on anonyymi ja toimii joka päivä, kellon ympäri.

Palvelusta löytyy tietoa esimerkiksi huumaus- ja lääkeaineista, pistämisestä ja käyttämisestä, lastensuojelusta, sairauksista sekä sosiaali- ja terveyspalveluista. Hakusanoja on yli 1 600. Esimerkiksi sana kannabis antaa tietoa kannabiksen riskeistä, vieroitusoireista ja yhteisvaikutuksista.

Puhuminen pitää pintansa tukimuotona

Päihdeneuvontapalvelu erottuu muiden järjestöjen palveluista siten, että se toimii pääosin puhelimitse ja siihen vastaavat koulutetut sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaiset, jotka vastaavat ympäri vuorokauden, vuoden jokaisena päivänä.

”Olemme olleet onnekkaita, sillä saimme kasaan kokeneen ja osaavan tiimin, joka suhtautuu asiakkaiden välillä hyvinkin haastavien elämäntilanteiden ratkomiseen ammattimaisesti ja empaattisesti”, Tavia sanoo.

Päihdeneuvontapalveluun soittava asiakas voi luottaa siihen, että häntä kuunnellaan ja hänet kohdataan ihmisenä.

”Joskus on arvioitu puhelinavun menettävän merkitystään, mutta me ajattelemme toisin. Kun asiat ovat monimutkaisia ja elämäntilanne kuormittunut, niin puhe toimii paremmin soittajan ja auttajan välillä kuin kirjoittaminen.”

Haittoja vähentävän työn rooli vahvistuu

Päihdeneuvontapalvelun käynnistämisen myötä haittoja vähentävän työn rooli vahvistuu EHYT:issä.

”Samalla meillä on ainutlaatuinen mahdollisuus pysyä ajan hermolla päihdetilanteesta sekä siitä, minkälaisia ongelmia päihteidenkäytöstä kärsivät kohtaavat”, Tavia sanoo ja lisää:

”Uskon, että pystymme jatkossa yhä paremmin tekemään töitä päihteiden ongelmakäytön ehkäisemiseksi ja päihteitä käyttävien ihmisten yhteiskunnallisen aseman kohentamiseksi.”

Päihdeneuvontapalvelua rahoittaa STEA. Helsingin Diakonissalaitos on aiemmin pyörittänyt vastaavan tyyppistä puhelinneuvontaa, jossa EHYT ry on toiminut yhteistyökumppanina.

Lisätietoja: ehyt.fi/paihdeneuvonta

mielikahvila

Mielikahvila on nyt auki tiistaisin ja torstaisin

Teksti: Emmi Siirtonen

Yksinäisyyttä kokeville ihmisille erityisesti illat voivat olla vaikeaa aikaa, pohtivat EHYT:in **Riitta Sattilainen** ja Tampereen Mielenterveysseuran **Kaisa Nyberg** eräässä Kumppanuustalo Arttelissa järjestetyssä iltatapahtumassa. Iltaisin avoinna olevan kohtaamispaikan tarpeesta teetettiin selvitys. Näin sai alkunsa kolmen järjestön yhteistyöstä syntynyt kaikille avoin päihteetön kohtaamispaikka ja monimuotoisen vapaaehtoistyön keskus Tampereella. Mielikahvilatoimintaa alettiin pilotoida vuoden 2017 maaliskuussa, jolloin vietettiin Sorinkadulla sijaitsevan kohtaamispaikan avajaisia.

Kohtaamispaikka on ollut avoinna kerran viikossa eli torstai-iltaisin, mutta maaliskuusta 2018 alkaen Mielikahvila on auki myös tiistai-iltaisin. Hankkeessa on kaksi työntekijää, joista toinen Tampereen Mielenterveysseuran, ja toinen, **Emmi Siirtonen**, on EHYT:in palkkalistoilla. Mielikahvilan kolmas taustajärjestö, Sopimusvuori ry, vuokraa viihtyisää Sorinan päiväkeskuksen tilaa kohtaamispaikan käyttöön. Vuosina 2018-2020 toteutettavalla kehittämishankkeella on kaksi päätavoitetta: kehittää monimuotoista, mielenterveyttä ja osallisuutta edistävää vapaaehtoistyötä sekä kehittää ja laajentaa hyvinvointia, mielenterveyttä ja osallisuutta tukevaa kohtaamispaikkatoimintaa.

Mielikahvilan kävijä- ja yhteisölähtöisen toiminnan tavoitteena on ehkäistä ongelmia ja vahvistaa mielen hyvinvointia merkityksellisten kohtaamisten ja mielekkään tekemisen kautta. Tähän mennessä on järjestetty erilaisia tapahtumia, retkiä, vertaistukiryhmien kokoontumisia, kokemusasiantuntijoiden luentoja ynnä muuta. Tapahtumayhteistyötä on tehty erityisesti FinFamin kanssa.

Toimintaa kehitetään vapaaehtoisten ideoiden ja kiinnostuksen kohteiden pohjalta. Vapaaehtoistoiminta on matalan kynnyksen vapaaehtoistoimintaa, mikä tarkoittaa, ettei siihen tarvita erityisosaamista tai -taitoja. Tärkeää on olla ihminen ihmiselle, jokainen voi tukea vertaisena toistaan. Toimintaan ei myöskään tarvitse sitoutua ajallisesti pitkäksi aikaa. Pysythän kuulolla ja poikkea kahvilla!

Seuraa meitä Facebookissa
www.facebook.com/mielikahvila/ *tai*
www.mielikahvila.fi/

LAHDEN ELOKOLO
TAAS AUKI – TULE KÄYMÄÄN!

Lahden Elokolo avautui uusituissa tiloissa Vuorikatu 14:ssä maanantaina 5. helmikuuta. Toiminta on ollut tauolla kaksi kuukautta remontin vuoksi.

Teksti: Reetta Paavilainen
Kuvat: Sanne Katainen

Lahden Elokolossa pidettiin avajaiset laskiaistiistaina.

Elokolo on EHYTin ylläpitämä päihteetön kohtaamispaikka, johon ovat tervetulleita kaikki.

”On hienoa, että saimme uudet suuremmat ja esteettömät tilat, joista voivat hyötyä myös muut järjestöt ja ryhmät. Ja olemme ihan keskustassa, jossa ihmiset liikkuvat”, aluetyöntekijä **Jukka Suomilammi** sanoo.

Kohtaamispaikkaa pyöritetään ammattilaisten ja vapaaehtoisten voimin. Lahden Elokolossa on käynyt viikoittain noin 150 henkeä.

”Elokolossa käyvät ne, joilla on päivisin aikaa. Kaikki ovat tervetulleita elämäntilanteestaan riippumatta”, Suomilammi sanoo.

Lahden Elokolo on auki arkisin 9–15. Elokolossa tarjoillaan päivittäin aamupuuro ja -kahvi sekä lounas tiistaisin ja torstaisin kello 10–12. Keskiviikkoisin kello 10–13 jaetaan yritysten lahjoittamia elintarvikkeita.

”Eniten väkeä käy päivinä, jolloin jaetaan elintarvikkeita. Jaamme myös pari kertaa vuodessa EU:n ruoka-apua vähävaraisille”, Suomilammi sanoo.

Elokolossa voi lisäksi keskustella työntekijöiden ja muiden kävijöiden kanssa, lukea päivän lehtiä, käyttää kahta tietokonetta tai etsiä luettavaa kierrätyskirjastosta.

Uudet ryhmätilat palvelevat myös muita

Lahden Elokolossa järjestetään erilaisia teematilaisuuksia, tapahtumia ja retkiä. Alkoholin käytön itsehallinnasta kiinnostuneille pidetään Cafe Taitolaji -iltoja. Lisäksi Elokolossa kokoontuvat erilaiset ryhmät ja yhdistykset, esimerkiksi Pelirajat´on -vertaisryhmät peliongelmaisille ja Lahden A-Killan ryhmät.

”Nyt meillä on entistä isommat ryhmätilat, joten voimme palvella entistä paremmin myös muita tilojen puutteesta kärsiviä”, Suomilammi sanoo.

EHYT omistaa Lahden Elokolon tilat, joissa toimii myös EHYTin Lahden aluetoimisto.

Elokoloja on myös Helsingissä, Hyvinkäällä, Turussa, Tampereella ja Pirkkalassa. EHYT ylläpitää jäsenjärjestöjensä ja muiden yhteistyökumppaneidensa kanssa yhteensä noin 30 päihteetöntä kohtaamispaikkaa eri puolilla Suomea.

Nuoret kannabiksen käyttäjät mukaan uuteen hankkeeseen

Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille on EHYTin ja YAD ry:n valtakunnallinen yhteishanke, joka alkoi tammikuussa 2018.

Teksti: Kim Kannussaari
Kuva: Saara Mansikka-aho

HANKE SAA RAHOITUKSEN Euroopan sosiaalirahastolta (ESR) ja hankkeeseen on palkattu kuusi työntekijää. EHYT ry:llä on hankkeessa projektipäällikkönä **Kim Kannussaari** Helsingissä ja koulutussuunnittelijat **Karin Rantala** (Helsinki) sekä **Tuija Auvinen** (Oulu). YAD ry:llä on kaksi projektityöntekijää Tampereella, **Maria Hatvala** ja **Riikka Pulkkinen** sekä Jyväskylässä **Pasi Vastamäki**.

Vuosina 2018-2020 toteutettava hanke hyödyttää kannabista käyttäviä nuoria, jotka saavat hankkeessa kehitettävien interventiomallien avulla tukea kannabiksen käytön lopettamiseen tai vähentämiseen ja sitä kautta entistä paremmat mahdollisuudet kiinnittyä opiskeluihin ja/tai työelämään.

Nuoret osallistetaan hankkeen kehittämistyöhön tiiviisti mukaan, mistä YAD ry:llä on aiempaa osaamista runsaasti. Lisäksi nuorten kanssa etsitään ja/tai kehitetään oma-apumalleja tueksi lopettamiseen tai käytön vähentämiseen. Se voi olla sovellus, verkkosivu, kynä ja paperi tai kaikkia näitä, kirkkaana ajatuksena on kuitenkin, että malli on helposti käytettävä ja saatavilla.

Myös ammattilaisia koulutetaan

EHYTin osaamista käytetään, kun nuorten kanssa toimivat ammattilaiset koulutetaan käyttämään hankkeessa tuotettuja malleja. Tällaisista malleista on ollut Suomessa puute. Kohderyhminä ovat erityisesti kouluissa ja oppilaitoksissa toimiva oppilashuollon henkilöstö ja kaikki muut nuorten kanssa työskentelevät tahot. Kunnianhimoisena tavoitteena on vähentää erityispalveluiden käyttöä, kun tuotetaan helposti käyttöönotettavia malleja perus- ja opiskeluterveydenhuoltoon.

Hankkeessa mukana kulkee myös kannabikseen liittyvän stigman vähentäminen. Sen vähentämiseksi tai jopa poistamiseksi tulee lisätä tietoa kannabiksesta ja siihen liittyvistä ilmiöistä. Hankkeessa tehdään töitä laajoissa verkostoissa sekä tuotetaan suurelle yleisölle kampanja, jossa näkökulmana on stigman poistaminen.

Kannabishankkeessa työskentelevät EHYTin Tuija Auvinen (vas. takana), Kim Kannussaari ja Karin Rantala. YADista mukana ovat Pasi Vastamäki, Riikka Pulkkinen ja Maria Hatvala.

Tärkeää on myös osallistua kannabiksesta käytävään keskusteluun asiantuntijoina sekä vahvistaa entisestään EHYTin ja YADin kannabisasiantuntijuutta myös jäsenten sekä jäsenjärjestöjen osalta.

Keväällä 2018 haastatellaan kannabiksen käytön kanssa runsaasti tekemisissä olevia tahoja sekä nuoria, joilla on käyttökokemusta. Tämä tieto suodatetaan hankkeessa malleiksi. Mallien pilotointi aloitetaan eri puolilla Suomea syksyllä 2018, jonka jälkeen aloitetaan varsinainen koulutus.

Hankkeeseen ja kannabikseen liittyvissä asioissa saa ja kannattaa olla yhteyksissä hankehenkilöstöön alueilla ja hankkeen projektipäällikkö Kim Kannussaareen.

kim.kannussaari@ehyt.fi
p. 050 597 7555

EHYT sai rahoituksen useaan uuteen hankkeeseen

Vuosi 2018 alkaa EHYTissä vilkkaana, kun työ kannabiksen ja aikuisten rahapelihaittojen parissa jatkuu ja useat uudet hankkeet alkavat.

Teksti: EHYT ry

Arpa-projekti tukee nyt ammattilaisia

Arpa-projekti käynnistyi kolmivuotisena vuonna 2015 ja sen tarkoituksena oli ehkäistä aikuisväestölle rahapeliongelmasta koituvia haittoja. Projekti sai jatkorahoituksen vuosille 2018–2019, jolloin toiminta keskittyy kehittämään ja tukemaan päihde- ja mielenterveysjärjestöissä työskentelevien ammattilaisten osaamista. Ammattilaisia kannustetaan ottamaan pelihaitat puheeksi ja tunnistamaan niitä.

Projekti tavoittaa päiväkeskusten, kohtaamispaikkojen ja keskusjärjestöjen työntekijöitä eli heitä, jotka kohtaavat työssään rahapelaamisen riskiryhmiin kuuluvia henkilöitä.

Vuonna 2018 hankkeen kohdepäiväkeskuksina ovat KRIS-Tampere ry, Pohjois-Karjalan Mielenterveyden Tuki ry, Keski-Uudenmaan Sopimuskoti ry, Raahen Psyyke ry ja Turun A-Kilta ry. Edellisten lisäksi on tarkoitus ottaa viisi muuta päiväkeskusta hankkeeseen.

Vuonna 2019 projekti jalkautuu päiväkeskuksia ylläpitäviin järjestöihin, kuten Mielenterveyden Keskusliittoon, KRIS-Suomen keskusliittoon, A-Kiltojen Liittoon, Sininauhaliittoon ja EHYTiin.

Projektin tavoitteena on nostaa rahapeliteemaa esiin sekä juurruttaa rahapelaamisen puheeksiottaminen ja tunnistaminen päihde- ja mielenterveystyöntekijöiden työhön. Tavoitteena on, että projektin loputtua ammattilaisilla on riittävästi tietoa ja osaamista sekä toimivat käytänteet, joilla he voivat ehkäistä rahapelihaittoja osana omaa toimintaansa. Hanke toteutetaan sosiaali- ja terveysministeriön (STEA) tuella. Siinä työskentelevät projektipäällikkö **Tapio Jaakkola** ja projektiasiantuntija **Eija Pietilä** sekä kolmas työntekijä, joka aloittaa lähiaikoina.

Uusi nikotiinihanke käynnistyy

EHYT ry on saanut THL:n myöntämistä terveyden edistämisen määrärahoista rahoituksen uudelle hankkeelle, jonka tavoitteena on ehkäistä ja vähentää terveydelle haitallisten nikotiinituotteiden, erityisesti nuuskan, käyttöä. Hankkeen toisena tavoitteena on puuttua nuuskan välittämiseen.

Hankkeessa on tarkoitus toteuttaa viestintäkampanja ja kehittää vertaisvaikuttamismalli. Kevään aikana Nuorisotutkimusseuran tutkija **Mikko Piispa** tekee hankkeen pohjaksi tutkimuksen, jossa selvitetään miksi eri viiteryhmiin kuuluvat ihmiset käyttävät nikotiinituotteita tai välittävät nuuskaa. Tutkimusosio toteutetaan pääkaupunkiseudulla ja Oulun tai Meri-Lapin alueella.

Hankkeen menetelmänä on sosiaalinen markkinointi, joten hankkeen toimenpiteet suunnitellaan tarkemmin alkuselvitystyön pohjalta yhdessä kohderyhmän kanssa. Hankkeeseen on palkattu projektipäälliköksi **Hanne Munter,** jolla on sosiaalisen markkinoinnin osaamista ja kokemusta myös nikotiinituotteisiin liittyvästä työstä Hengitysliitosta. Projektipäällikkö on hankkeen ainoa varsinainen työntekijä, mutta hänen tuekseen on koottu osaava asiantuntijaryhmä.

Hankkeessa hyödynnetään EHYTin laajoja valtakunnallisia verkostoja ja yhteistyötä tehdään erityisesti Oulun/Meri-Lapin alueen aluekoordinaattoreiden kanssa. Hanke kestää vuoden 2020 lokakuun loppuun.

Smokefree-luokkakilpailun suosio vakaalla pohjalla

Yläkouluille tarkoitettuun Smokefree-kilpailuun osallistui 22 545 oppilasta kaudella 2016–2017. Parhaillaan meneillä olevalle kaudelle 2017–2018 ilmoittautui 22 008 oppilasta. Osallistujamäärä on pysynyt samalla tasolla useamman vuoden ajan.

Smokefree-luokkakilpailulla on pitkät perinteet ja moni koulu on ottanut kampanjan koulun toimintaan säännölliseksi toimintamuodoksi. Savuttomuus on vähentynyt nuorten keskuudessa paljon, sen sijaan nuuskaa käytetään laajemmin kuin aikaisemmin. Myös sähkösavukkeet kiinnostavat nuoria yhä enemmän.

Smokefree-toiminnan uutena koulutussuunnittelijana on aloittanut 15.2.2018 alkaen **Katri Saarela**, joka vastaa mm. luokkakilpailun toteuttamisesta ja kehittämisestä.

EHYT mukana nuorisoalan osaamiskeskuksessa

Uusi valtakunnallinen nuorisotyön osaamiskeskus (OSKE) keskittyy nuorten mielenterveyden edistämiseen sekä päihde- ja pelihaittojen ehkäisemiseen. Tätä työtä lähtevät yhdessä luotsaamaan Suomen Mielenterveysseura ry, EHYT ja Nuorten mielenterveysseura – Yeesi ry.

Nuorisoalan osaamiskeskukseen kuuluu opetus- ja kult-

tuuriministeriön valitsemia toimijoita, jotka kehittävät nuorisotoimialaa ministeriön ohjauksessa vuosina 2018–2019. Ne edistävät osaamista, asiantuntijuutta ja tiedonkulkua nuorisolain mukaisesti.

Uusi hanke korkeakoulujen ehkäisevään päihdetyöhön

EHYTissä on käynnistymässä uusi korkeakouluihin suuntautuva ehkäisevän päihdetyön hanke. Hanke toteutetaan vuosina 2018–2020 ja sitä rahoittaa STEA. Hankkeessa vahvistetaan korkeakouluyhteisöjen valmiuksia ehkäistä päihdehaittoja ja tuetaan opiskelijakulttuurin muutosta vähemmän alkoholikeskeiseen suuntaan. Hankkeessa myös lisätään opiskelijoiden osallisuutta päihdepoliittisiin keskusteluihin niin yhteiskunnan kuin lähiyhteisön tasolla.

Hanke on valtakunnallinen ja toteutetaan yhteistyöoppilaitoksissa – ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa – ympäri Suomea. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Nyyti ry, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry, Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK ry, Opiskelijoiden liikuntaliitto (OLL) ry sekä Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS. Nyyti ry toimii hankkeen osatoteuttajana.

Lisätietoja hankkeesta saa EHYTistä, projektipäällikkö **Sarianna Palmroos**ilta.

Nuorille leireiltä elämäntaitoja

Järjestämme vuoden 2018 aikana 4–6. -luokkalaisten nuorten parissa eri puolella Suomea leiri- ja kerhotoiminnankokonaisuuden. Toiminta toteutetaan yhteistyössä paikkakunnan nuoriso- ja koulutoimen kanssa. Lisäksi mukana on paikallisia järjestöjä.

Toiminnan tavoitteena on tarjota turvallinen ja hyvinvointia edistävä lomajakso, jonka aikana nuori saisi valmiuksia kohdata haastavia asioita elämässään ja perheessään, tehdä asioita turvallisten aikuisten kanssa, sekä vahvistaa omaa itseluottamustaan.

Leiritoimintaa luotsaa leirikoordinaattori **Anni Eskonen.**

Kolumni

Järjestöverkostossa seurataan ympäristön muutoksia

Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkoston toiminta on pitkään keskittynyt alkoholilain kokonaisuudistukseen. Järjestöt ajoivat päivitettyä, mutta tutkittuun tietoon pykälänsä pohjaavaa lakia. Lain lopputulema on osoitus siitä, että poliittisen päätöksenteon kulttuuri on muuttunut. Järjestöjen viestimät faktat kyllä hyväksyttiin, mutta kansanterveys jäi auttamatta yksilön vapautta korostavan tarinan jalkoihin.

Ovatko lähikauppojen lonkerotornit osoitus siitä, että me epäonnistuimme? Vaikka järjestöt eivät ole yksin vastuussa yhteiskunnallisen keskustelun sävyistä tai vallitsevista arvoista, niin tosiasioiden tunnistamisesta ne ovat. Meidän tarinamme kokonaiskulutuksesta ja sääntelystä ei pärjännyt inspiroivalle visiolle yksilöllisyydestä.

Vaikka lakiprosessi on tällä erää taputeltu, työ jatkuu. Emme aio tyytyä keskustelussa kieltäjän tai rajoittajan rooliin, sillä miksi antaa vastapuolelle kotikenttäetu perusteetta? Samalla lienee hyväksyttävä, että osa lempikäsitteistämme on kokenut inflaation, ne kuulostavat aavistuksen pölyisiltä. Jos haluamme samastuttavan viestin, on ratkaistava, miten yksilön vapaus sanoitetaan haittojen ehkäisystä ja vähentämisestä puhuttaessa.

EPT-verkosto on koko olemassa olonsa ajan työskennellyt myös muun kuin alkoholilain parissa. Nyt tälle kehittämistyölle on taas enemmän mahdollisuuksia, mutta samalla uusia tarpeita.

Sote- ja maakuntauudistuksessa eletään niitä hetkiä, jolloin edunvalvojajärjestöjen on syytä olla tarkkana. Uudistuksen keskiössä on esitysten perusteella ihminen, mutta päihdetyötä tekevissä järjestöissä pelätään, että päihteitä käyttävä ihminen on korkeintaan ulkokehällä. Erityisesti huumeita käyttävä voi olla heikoilla. Ideaalissa yhteiskunnassa päihteiden käyttäjällä ei olisi stigmaa, joka vaikeuttaisi palveluiden hakemista tai laadukkaan palvelun saamista.

Verkoston voima on paitsi synergiaeduissa ja tiedon jakamisessa, niin myös luovan ajattelun ja kokeilujen mahdollistamisessa. Verkosto etsii nyt aktiivisesti keskustelukumppaneita niin kulttuurin kentältä kuin yritysmaailmasta. Hyvinvoinnin edistäminen ja tarina paremmasta elämästä yhdistää useita toimialoja, joten olisiko syytä inspiroitua ja väitellä enemmän yli totuttujen raja-aitojen? Elinvoimaiset verkostot katsovat eteenpäin ja kehittävät toimintaansa ennakkoluulottomasti. Toimintaympäristö muuttuu ja me muutumme sen mukana.

Teija Strand
yksikön päällikkö
EHYT ry / Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto

Uusitut Tositietoa-esitteet ovat nyt saatavilla

EHYTin suositun Tositietoa-esitesarjan tietosisällöt ja ilme on uusittu. Esitteet soveltuvat tietoiskuksi ja keskustelun välineeksi ammattikasvattajien käyttöön. Uusittu Tositietoa-sarja sisältää esitteet **Alkoholi**, **Tupakka**, **Nuuska** ja **Kannabis**.

Esitteitä voi tilata EHYTin julkaisukaupasta osoitteessa www.ehyt.fi/verkkokauppa. Jäsenyhdistysten tilaukset sähköpostitse annikki.pesonen@ehyt.fi

EHYT Teema 12

EHYT Teema -lehden uusimman numeron aiheena on vapaaehtoisuus. Jäsenyhdistykset voivat käyttää lehteä vapaaehtoistoiminnasta kertomiseen ja vapaaehtoisten mukaan houkuttelemiseen esimerkiksi erilaisissa tapahtumissa.

Jäsenyhdistykset voivat tilata Teema-lehteä sähköpostitse: annikki.pesonen@ehyt.fi

TILAA UUTISKIRJEITÄMME

EHYT Uutisia kertoo ajankohtaisista asioista ja toiminnasta jäsenjärjestöille, kohtaamispaikoille ja vapaaehtoisille. Uutiskirje ilmestyy kerran kuussa.

Ehkäisevän päihdetyön TEEMA-uutiskirje
Ehkäisevän päihdetyön TEEMA on Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkoston sekä EHYT ry:n yhteinen ajankohtaiskatsaus, jossa keskitytään kuukausittain yhteen aihepiiriin. Lähetä juttuvinkkejä tai ideoita: viestinta@ehyt.fi

Tsemppaajat-uutiskirje kertoo koulumaailman keskeiset kuulumiset sekä ajankohtaiset terveiset ehkäisevän päihdetyön kentältä.

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelman (MIPA) uutiskirje kokoaa tutkimusten tulokset ja kertoo hankkeen kuulumiset noin kaksi kertaa vuodessa.

www.ehyt.fi/tilaa-uutiskirje

RAPORTTI: Työpaikan päihdeohjelma voi kannattaa taloudellisesti

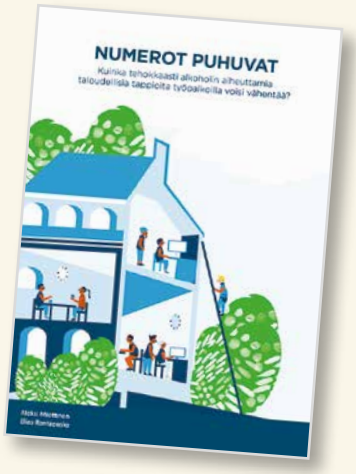

Alkoholin käyttö aiheuttaa suomalaisilla työpaikoilla vähintään 500 miljoonan euron suuruiset vuosittaiset kustannukset. Työnantajan yritykset vaikuttaa työntekijöidensä alkoholinkäyttöön voivat kuitenkin vähentää kuluja, kertoo EHYTin teettämä uusi raportti. Siinä on laskettu ensi kertaa yksittäisen työpaikan tasolla, onko työnantajalle taloudellisesti kannattavaa yrittää ehkäistä tai puuttua ajoissa työntekijän alkoholiongelmaan.

Raportti on ladattavissa osoitteessa: www.ehyt.fi/verkkokauppa

HAKEMATTA PARAS
– Ethän välitä alkoholia nuorelle!

Nuorille helpoin tapa saada alkoholia on pyytää täysi-ikäinen sisarus tai ystävä ostamaan sitä heille. EHYTin **Hakematta paras** -kampanjassa rohkaistaan vanhempia keskustelemaan täysi-ikäisten lastensa kanssa alkoholin välittämisestä alaikäisille. Kampanja toteutetaan sosiaalisessa mediassa viikolla 22.
#hakemattaparas
ehyt.fi/hakemattaparas

Selvin päin kesään

Selvin päin kesään järjestetään tänä vuonna kuudennentoista kerran. Koulujen kesälomien alkuun painottuva kampanja kannustaa nuoria päihteettömään juhlintaan ja elämäntapaan. Raittiuden Ystävät ry:n koordinoima kampanja muistuttaa myös nuorten vanhempia ja muita nuorten parissa toimivia aikuisia tarjoamaan nuorille turvallisia vaihtoehtoja juhlimiseen. Yhdistykset voivat kampanjan puitteissa esimerkiksi jalkautua koulujen päättymisviikonloppuna nuorten suosimille alueille tai järjestää vaikkapa pienimuotoisen urheilu- tai musiikkitapahtuman.
www.selvinpainkesaan.fi

OttoMitta-sovellusta päivitettiin

EHYTin Ottomitta-mobiilisovellusta päivitettiin vuoden alussa. Nyt se seuraa entistä paremmin sitä, miten ikä muuttaa alkoholin sietokykyä. Uuteen sovellusversioon on lisätty myös lista yleisimmistä lääkkeistä, joiden kanssa alkoholi sopii huonosti yhteen.
Ottomitan avulla voi seurata alkoholinkäyttöään kirjaamalla siihen juodut annokset.
Lisätietoja: huugo.fi

Savuton Suomi -päivän uusi ajankohta

Savuton Suomi -päivää vietetään tänä vuonna 28. elokuuta. Päivän teemana on Savuton Suomi 2030 -verkosto 10 vuotta!, joka juhlistaa verkoston ja sen jäsenten saavutuksia ja 10-vuotista yhteistyötä. Yhdistykset voivat juhlistaa teemapäivää itselleen sopivalla tavalla, esimerkiksi kertomalla somessa tai verkkosivuilla omasta savuttomuustyöstään ja tuomalla esiin verkoston yhteisiä saavutuksia savuttomuuden edistämisessä. Savutonsuomi.fi -verkkosivuilta voi huhtikuusta alkaen ladata käyttöönsä valmiita infograafeja ja somekuvia muun muassa tupakointiluvuista ja kansainvälisestä vertailusta.

Eurooppalainen alkoholikulttuuri – Alkoholinkulutus, juomatavat ja alkoholipolitiikka

Suomalaista alkoholikulttuuria verrataan mielellään eurooppalaiseen. Vertaus johtaa harhaan, koska yhtä yhtenäistä eurooppalaista alkoholikulttuuria tai juomatapaa ei ole olemassa. Eurooppalainen alkoholikulttuuri -esite pureutuu alkoholin kulutukseen, juomatapoihin sekä alkoholipolitiikkaan meillä ja Euroopassa.
Lataa maksuton PDF-esite EHYTin julkaisukaupasta osoitteesta www.ehyt.fi/verkkokauppa.

Tipaton jumppa -haaste innosti liikkumaan

TIPATON JUMPPA TAMMIKUU

TIPATTOMAN TAMMIKUUN teemana oli vuonna 2018 ”vähästä kertyy paljon”. Teeman hengessä EHYT järjesti Tipaton jumppa -haasteen, jossa haastettiin ja innostettiin ihmisiä liikkumaan ja julkaisemaan liikkumisestaan kuvia ja videoita somessa tunnisteella #tipatonjumppa. Kuvia ja videoita julkaisseet yksityishenkilöt, yhdistykset ja muut toimijat osallistuivat viikoittain vaihtuvaan arvontaan, jossa palkintona oli liikunta-aiheisia lahjakortteja ja tuotteita. Haasteeseen saapui yhteensä lähes 100 videota ja kuvaa.

Haastetta varten EHYT kuvasi neljä jumppaohjevideota, joissa jumpattiin 80-luvun tyyliin. Ensimmäisellä videolla lähdettiin kevyesti liikkumaan, toisella tehtiin kevyttä kropan avausta, kolmannella nostatettiin sykettä ja neljännellä tanssittiin discomusiikin tahtiin. Ihmisiä kannustettiin jumppaamaan videoiden tahtiin ja ottamaan niistä inspiraatiota omia jumppavideota varten. Ohjevideoiden tahtiin jumpattiin muun muassa Forssan Citymarketissa aluekoordinaattori **Elisa Aarnio**n johdolla. Videot ovat katsottavissa EHYTin YouTube-kanavalla.

Kumppanuustalot ja EHYTin jäsenyhdistykset innostuivat liikunnan hurmasta. Muun muassa Jyvässeudun työllistämisyhdistys JST ry:n Missä Mennään miehet -hanke otti haasteen vastaan ja teki videon, jossa harrastetaan liikuntaa pareittain. Seinäjoen Järjestötalo järjesti Tipatonta keppijumppaa 80-luvun hengessä, Kumppanuustalo Artteli Tampereella liikuntahetkiä joka tammikuun perjantai ja Unelma Tapiola Espoossa tapahtuman ”MondayMotivation of Unelma Tapiola”.

Tampere

Tipattoman tammikuun tarjoilu Tampereen kaupunginvaltuutetuille

Tampereen Liikenneraittiusyhdistys ja EHYT ry järjestivät tapahtuman 22.1.2018. Tarjoilusta huolehtivat Tredun Aikuiskoulutuksen oppilaat, jotka myös valmistivat alkoholittomat juomat. Kuvassa aluekoordinaattori **Anne Mikkola** valtuutettujen seurassa sekä **Jouko Heistaro** ja **Osmo Palvanen** Tampereen Liikenneraittiusyhdistyksestä.

Pori

Tipattoman tammikuun tapahtuma Porissa

Sampolan Asukkaat ry:n Tipattoman tammikuun tapahtumassa Porissa tarjoiltiin alkoholittomia drinkkejä, kisailtiin pubivisan merkeissä ja kuunneltiin trubaduuria, joka soitti teemaan sopivia kappaleita.

Ilmajoki

Tipaton jututtaa -tapahtuma

Ilmajoen Terveys ry:n paikallisosasto järjesti yhdessä EHYTin kanssa Tipaton jututtaa -tapahtuman 16.1. Ilmajoen S-marketin eteisaulassa. Tapahtumassa annettiin vinkkejä alkoholinkäytön seurantaan ja tarjottiin mahdollisuus mittauttaa verenpaine ja verensokeri. Tapahtuma oli erittäin onnistunut ja siellä oli paljon positiivisia kohtaamisia. Kuvassa **Terttu Salo, Maija-Liisa Mäki-Kahma** ja **Tapani Haapala**.

Jiri Sironen

Hyvät jäsenyhdistykset ja vapaaehtoiset!

EHYTin vuosi on jälleen täynnä toimintaa. Tipaton tammikuu jäi mediassa tänä vuonna hieman alkoholilain uudistuksen seurannan varjoon, mutta eri puolilla Suomea järjestettiin hienoja tempauksia.

Alkoholilakivaikuttaminen jää ainakin hetkeksi syrjään, vaikka uuden lain vaikutuksia tuleekin seurata tarkkaan tulevat vuodet. Vaikuttamistoiminnan saralla tapahtuu muun muassa sote- ja maakuntauudistukseen sekä lokakuun maakuntavaaleihin liittyen. Maakuntavaalivaikuttamisesta kerromme seuraavassa lehdessä.

Päihdepäivät ja Valtakunnalliset kohtaamispaikkapäivät ovat keskeisiä keväisiä tapaamisiamme. Ensihuoli- ja Ehkäisevän päihdetyön osaaja -koulutuksia järjestetään ympäri Suomea. Kampanjoiden järjestämistä ja yhdistysten kampanjoinnissa tukemista jatketaan entiseen tapaan.

EHYTistä saa monenlaista tukea, materiaaleja, koulutusta ja ideoita, joten olkaa rohkeasti yhteydessä! Myös rahoituksen hakemiseen (mm. kunta-avustukset, STEA, ESR) voi pyytää meiltä tukea ja ideoita. Jäsenyhdistyksiä tukemassa on alueellisten työntekijöiden, osastopäällikkö Jiri Sirosen ja järjestösihteeri Annikki Pesosen lisäksi edelleen tämän vuoden myös kampanjakoordinaattori Marjo Rinne.

Kaksi uutta jäsentä

EHYTin jäseneksi on liittynyt kaksi uutta yhdistystä, **Suoja-Pirtti ry** ja **Hoivakotilo ry**. Tervetuloa mukaan!

Toimintatuet vuodelle 2018

EHYTin hallitus päätti helmikuun alun kokouksessaan jäsenyhdistysten toimintatuista. Tukea myönnettiin 44 yhdistykselle yhteensä 72 980 euroa. Tuen saajat ja tukisummat ovat luettavissa verkosta osoitteesta www.ehyt.fi/toimintatuki

Ehdota henkilöitä EHYTin hallitukseen 10.4. mennessä

EHYT ry:n vaalivaliokunta valmistelee esityksiä valtuuston kokouksessa 22.5. käsiteltäviin hallituksen valintoihin. Vaalivaliokuntaan kuuluu EHYTin puheenjohtajisto: Pekka Puska (valtuuston puheenjohtaja), Riitta Pääjärvi-Myllyaho (valtuuston varapuheenjohtaja), Hanna Tainio (hallituksen puheenjohtaja) ja Juho Saari (hallituksen varapuheenjohtaja). Sihteerinä toimii toiminnanjohtaja Juha Mikkonen. Yhdistykset voivat tehdä ehdotuksia hallituksen jäseniksi 10.4. mennessä.

Hallituksesta ovat erovuorossa seuraavat henkilöt varajäseneineen:

- Lotta Bryggare (varajäsen Matti Sutela)
- Mervi Eviö-Kärkkäinen (varajäsen Armi Kaarretkoski)
- Lea Väyrynen (varajäsen Vesa-Matti Seppälä)
- Henri Salonen

Kaikki jäsenet ovat uudelleenvalintakelpoisia.

Luottamushenkilö voi toimia samassa tehtävässä korkeintaan kaksi peräkkäistä kautta. Lue ohjeet ehdotuksien tekemisestä yhdistyksille lähetetystä kirjeestä.

EHYTin hallitus johtaa järjestön toimintaa. Hallituksessa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 10 muuta varsinaista jäsentä ja heillä kaikilla henkilökohtaiset varajäsenet. Hallitus kokoontuu vuosittain noin 5 kertaa.

Valtakunnallisten jäsenten tapaaminen 27.3.

EHYT järjestää lounastapaamisen klo 11–13 valtakunnallisille jäsenilleen 27. maaliskuuta EHYTin keskustoimistolla. Tapaamisessa keskustellaan ajankohtaisiosta kuulumisista, vaikuttamistoiminnasta, uusista hankkeista ja jäsenpalveluista. Mukana EHYTin puolelta ovat mm. uusi toiminnanjohtaja Juha Mikkonen, osastopäällikkö Jiri Sironen ja järjestösihteeri Annikki Pesonen. Ilmoittaudu mukaan 20.3. mennessä EHYTin verkkosivujen tapahtumakalenterin kautta osoitteessa www.ehyt.fi/tapahtumat

Yhteistyöterveisin!

TAMMI
- Tipaton tammikuu -kampanja
- Toimintatukihakemusten jättäminen EHYT ry:lle

HELMI
- Mediataitoviikko (helmikuun toinen viikko)
- Ystävänpäivä 14.2.
- Kansanterveyspäivä 16.2.
- Toimintatukipäätökset

MAALIS
- Vuosikokoukset (jonka jälkeen ed. vuoden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen toimittaminen EHYT ry:lle)

HUHTI
- Maailman terveyspäivä 7.4.
- Kohtaamispaikkapäivät Tampereella 26.–27.4.

TOUKO
- Hakematta paras -kampanja
- Selvin päin kesään -kampanja
- Maailma kylässä ja mahdollisuuksien torit
- Päihdepäivät 16.–17.5.
- Maailman tupakaton päivä 31.5.

KESÄ

NUORET SAAVAT PELATA RAHAPELIAUTOMAATEILLA VAPAASTI

Helsingissä 88 % nuorista koeostajista pääsi pelaamaan rahapeliautomaateilla ilman, että heiltä kysyttiin ikää.

HELSINGISSÄ TEHTIIN alkoholin, rahapelien, sähkösavukkeiden nikotiininesteiden ja energianuuskan ostokokeita marras-joulukuussa 2017. Rahapelien ostokokeissa tulokset ovat yhä huonot: vain 12 % myyjistä kysyi automaateilla pelanneilta koeostajilta henkilöllisyystodistuksen. Rahapeliautomaattien osalta tilanne ei ole juurikaan parantunut verrattuna syksyyn 2016, jolloin ikä tarkistettiin vain 10 % nuorista. Raha-arpaa ostettaessa ikä tarkastettiin nyt 19 % nuorista. Rahapeliostokokeissa mukana oli pelisaleja ja kauppojen yhteydessä olevia peliautomaatteja sekä kassoilta ostettavia raha-arpoja.

Altistaa rahapeliongelmille

Lain mukaan rahapelien ostoikäraja on 18 vuotta. Päivittäistavarakauppa ry:n ohjeistuksen mukaan ikä tulisi tarkistaa alle 23-vuotiailta vaikuttavilta henkilöiltä. Ikärajojen tarkoitus on suojata alaikäisiä: varhain aloitetun rahapelaamisen on tutkimuksissa todettu altistavan rahapeliongelmille.

"Kaikista ikärajavalvottavista tuotteista rahapelien valvonta toimii selvästi huonoiten. Se on ongelma, koska rahapeliautomaatit ovat korkean riskin pelejä ja juuri niitä nuoret pääsevät pelaamaan, kun lainsäädännön velvoittama valvonta ei toimi. Automaattien runsas sijoittelu nuorten arkisiin ympäristöihin lisää peliongelmien riskiä. Nuoret pelaavat usein tutussa porukassa esimerkiksi ruokakaupoissa ja huoltoasemilla", kertoo kehittämispäällikkö **Jaana Markkula** Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL).

Rahapelihaittojen viestintäverkosto haastoi Veikkauksen parantamaan ostokokeiden tuloksia helmikuussa 2018. Sama tehtiin myös viime vuonna, jolloin Veikkaus vastasi haasteeseen lupaamalla tehostaa omilla keinoillaan ikärajojen omavalvontaa. Nämä keinot eivät ole ainakaan Helsingissä toimineet.

"Nyt oli erityisen huolestuttavaa, että Veikkauksen pelisaleista vain yhdessä kahdeksasta tarkistettiin ikä. Pelisaleissa on kuitenkin aina ollut 18 vuoden ikäraja ja niissä on peliyhtiön oma työntekijä paikalla", toteaa projektipäällikkö **Tapio Jaakkola** EHYTistä.

Ostokokeissa nuorelta näyttävät täysi-ikäiset koeostajat yrittävät ostaa tupakka-, alkoholi- ja pelituotteita ilman henkilöllisyystodistusta. Ostokokeet perustuvat valtakunnalliseen Pakka-toimintamalliin, joka on THL:n kehittämä.

Uusi kampanjaopas tulossa

EHYT julkaisee maaliskuussa uuden Kampanjaoppaan, joka syventää viime syksynä julkaistua Kampanjan järjestäjän opasta. Oppaassa keskitytään seitsemään kampanjaan, joissa EHYT on mukana. Opas postitetaan kaikille jäsenyhdistyksille maaliskuun aikana. Se tulee myös luettavaksi osoitteeseen www.ehyt.fi/jasentuki

Jäsenyhdistykset voivat tilata opasta lisää sähköpostitse: annikki.pesonen@ehyt.fi

HEINÄ	ELO	SYYS	LOKA	MARRAS	JOULU
• SuomiAreena	• Koulujen alkaminen • Savuton Suomi -päivä 28.8.	• Liikenneturvallisuus-viikko	• Maakuntavaalit • 17.10. Asunnottomien yö (YK:n kansainvälinen päivä köyhyyden poistamiseksi) • Vanhusten päivä ja viikko (lokakuun 1. sunnuntai ja sitä seuraava viikko)	• EPT-viikko (viikko 45) • Peliviikko	• Anna lapselle raitis joulu -kampanja • Vapaaehtoistoiminnan päivä • Toimintatukiraportit EHYT ry:lle

EPT-VERKOSTON PUHEENJOHTAJAKSI TEEMU TIENSUU

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN verkoston (EPT-verkoston) uutena puheenjohtajana aloitti vuoden alussa Sininauhaliiton toiminnanjohtaja **Teemu Tiensuu** (YTM). Tiensuu on toiminut myös Mielenterveyden keskusliiton kehitysjohtajana ja 14 vuotta A-klinikkasäätiöllä muun muassa aluejohtajana ja huumeidenkäyttäjien terveys- ja sosiaalineuvontapiste Vinkin johtajana Helsingissä.

"Koko 20-vuotinen työurani on tavalla tai toisella liittynyt huono-osaisuuteen ja marginaalissa elävien ihmisten parissa toimimiseen. Sosiaalityön pääaineopiskelijana Tampereen yliopistossa ensimmäiseksi harjoittelupaikakseni valikoitui Tampereen katkaisuhoitoasema. Sain kipinän päihdetyöhön sitä kautta", Tiensuu kertoo.

Tiensuu on pettynyt alkoholilain läpimenoon

"Annan mielihyvin poliitikkojen ja lobbareiden olla oikeassa, jos suomalaiset todella siirtyvät laadukkaisiin käsityöläisoluisiin sen sijaan, että alkavat kitata laatikkokaupalla vahvaa olutta. En ihan usko siihen, ja siksi verkostomme täytyy edelleen miettiä tehokkaita vaikuttamistapoja kulutuksen vähentämiseksi. Samaan aikaan meidän täytyy olla aktiivisia ja huolehtia ehkäisevän päihdetyön asemasta tulevissa sote-rakenteissa."

Tänä vuonna EPT-verkostossa jatkuu myös huumausainepoliittinen keskustelu. On pohdittava, onko nykyinen kaksiraiteinen politiikka järkevin sekä käytön ehkäisyn että haittojen vähentämisen näkökulmasta. Voisiko poliisin resursseja suunnata käyttäjien rankaisemisen sijasta aineiden saatavuuden vähentämiseen? Vähenisivätkö huumehaitat, jos käyttäjille annettaisiin kovempia rangaistuksia? Tai jos rangaistavuudesta luovuttaisiin kokonaan? Mikä on ehkäisevän ja haittoja vähentävän huumetyön suhde toisiinsa? Mitä ne voisivat oppia toisiltaan?

Teemu Tiensuu haastaa kaikkia päihdetyön toimijoita aktiivisesti vaikuttamaan puolueiden tulevien, vuoden 2019 eduskuntavaalien ohjelmiin.

"Tehdään yhdessä hyvä ehkäisevän työn vuosi!"

EAPN-FIN KESKITTYY PERUSTURVAN PARANTAMISEEN

SUOMEN KÖYHYYDEN ja syrjäytymisen vastaisen verkoston puheenjohtajana toimii vuosina 2018–2019 Jiri Sironen EHYT ry:stä ja varapuheenjohtajana Tarja Pajunen Eläkkeensaajien Keskusliitosta.

Riittävän perusturvan puolesta kampanjoidaan tänä vuonna kaikkialla Euroopassa. Riittävät perusturvaetuudet ovat myös EAPN-Finin vaikuttamisen keskeinen tavoite.

Suomessa vaikuttamiskeinona käytetään mm. kansalaisaloitetta takuutulosta. Maaliskuussa avautuva aloite parantaisi perusturvaa nostamalla syyperusteisten toimeentuloturvaetuuksien vähimmäistasoa takuutulolla. Noin tuhannen euron takuutulo turvattaisiin kaikille syyperustaisia perusturvaetuuksia saaville. Näitä ovat päivärahat sairauden, äitiyden, vanhemmuuden ja isyyden vuoksi, kuntoutusraha, työttömän peruspäiväraha, työmarkkinatuki ja ansiosidonnaisen työttömyysturvan päiväraha. Perusturvaetuuksista jäisi verojen jälkeen käteen noin 790 euroa kuukaudessa. Myös takuueläke nousisi noin tuhanteen euroon ja siitä jäisi verojen jälkeen käteen lähes sama summa kuukaudessa.

Eurooppalaista perusturvayhteistyötä on EMIN-projektin Everyone on the Bus -bussikiertue: kaksi bussillista perusturvan puolesta vaikuttajia kiertää keväällä kaksi kuukautta Eurooppaa. Toinen busseista on Suomessa 13.–16. kesäkuuta. Sen jokaisessa pysähdyspaikassa on kansalaisjärjestö- ja päättäjätapaaminen sekä avoimia tilaisuuksia.

EAPN-Fin osallistuu keväällä mm. seuraaviin tapahtumiin:

- Suomen sosiaalifoorumi 21.–22.4.
- Valtakunnalliset Kohtaamispaikkapäivät 26.–27.4.
- Päihdepäivät 16.–17.5.
- Maailma kylässä -festivaali 26.–27.5.
- Everyone on the Bus -bussikiertue 13.–16.6.
- Vaihtoehtofoorumi Turussa 27.–28.7.
- SAK:n Tulevaisuus tänään II-tapahtuma 6.10.
- M/S SOSTE -risteily 9.–10.10.

Lue lisää toiminnasta www.eapn.fi

EHYT RY YMPÄRI SUOMEN

JIRI SIRONEN
järjestöpäällikkö
p. 040 450 9077
jiri.sironen@ehyt.fi

ANNIKKI PESONEN
järjestösihteeri
p. 050 509 8759
annikki.pesonen@ehyt.fi

MARJO RINNE
kampanjakoordinaattori
p. 050 301 5210
marjo.rinne@ehyt.fi

MARJA SAAVALAINEN
sihteeri
p. 040 724 5513
marja.saavalainen@ehyt.fi

Pohjois-Suomi

SINIKKA KORPELA
aluekoordinaattori
p. 0400 274 833
sinikka.korpela@ehyt.fi

SAIJA HIMANKA
aluekoordinaattori
p. 050 439 1610
saija.himanka@ehyt.fi

Länsi-Suomi

Itä-Suomi

MIIA HIETANIEMI
aluekoordinaattori
p. 050 571 4818
miia.hietaniemi@ehyt.fi

TERTTU HUTTUNEN
aluekoordinaattori
p. 0400 469 769
terttu.huttunen@ehyt.fi

HARRI JUKKALA
aluekoordinaattori
p. 0400 274 823
harri.jukkala@ehyt.fi

ANNE MIKKOLA
aluekoordinaattori
p. 044 055 9920
anne.mikkola@ehyt.fi

EMMI SIIRTONEN
kohtaamispaikkakoordinaattori
Mielikahvila
p. 050 354 1695
emmi.siirtonen@ehyt.fi

RIITTA SATTILAINEN
aluetyöntekijä
p. 050 407 1044
riitta.sattilainen@ehyt.fi

HILKKA ÅHMAN-NÄRÄ
aluetyöntekijä
p. 040 455 2874
hilkka.ahman-nara@ehyt.fi

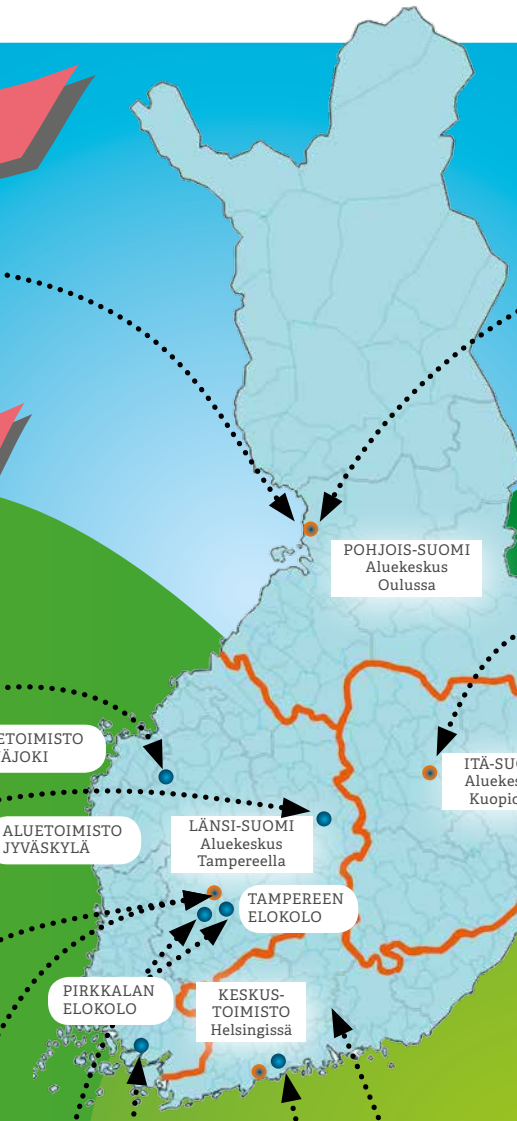

Etelä-Suomi

ELISA AARNIO
aluekoordinaattori
p. 050 571 0480
elisa.aarnio@ehyt.fi

JUKKA SUOMILAMMI
aluetyöntekijä
Lahden Elokolo
p. 0400 252 511
jukka.suomilammi@ehyt.fi

MIKA MIKKONEN
aluetyöntekijä
Helsingin Elokolot
p. 040 593 5305
mika.mikkonen@ehyt.fi

Koulutukset

Föräldramöten på nätet: rusmedel 26.4.2018

EHYT r.f. ordnar i samarbete med Klaari Helsingfors en nätföreläsning för föräldrar och vårdnadshavare torsdagen 26.4 kl. 18–19.30 på svenska med temat rusmedel och unga. Föräldramötet på nätet är riktat till vårdnadshavare som funderar kring unga och rusmedel och hur man som förälder kan stöda ungas uppväxt. På det nätbaserade föräldramötet behandlas bland annat frågor om ungas rusmedelsanvändning, varifrån får unga information om rusmedel, vilka rusmedel ser unga i sin omgivning och vilka rusmedelsfrågor är aktuella bland unga?

Föräldramötet på nätet genomförs med hjälp av Adobe Connect. För att delta behöver du en dator (bärbar, bordsdator eller mobil enhet) samt internet-förbindelse. Mera information: www.ehyt.fi/verkkovanhempainillat

EHYT järjestää kasvatuksen tueksi vanhemmille suunnattuja avoimia ja maksuttomia webinaareja eli verkkoluentoja. Kevään viimeinen verkkovanhempainilta pidetään 26.4. otsikolla Rusmedel och unga (ruotsiksi). Verkkovanhempainillat jatkuvat myös syksyllä 2018.

Kohtaamispaikkapäivät huhtikuussa

Valtakunnalliset Kohtaamispaikkapäivät järjestetään Tampereen Hiedanrannan Kuivaamolla 26.–27.4.2018. Päivät järjestetään nyt kolmattatoista kertaa ja tänä vuonna teemana on Urbaani kohtaaminen.

Kohtaamispaikkapäivät on tarkoitettu kaikille kumppanuus- ja järjestötalojen, matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen ja yhdistysten vapaaehtoisille, työntekijöille ja kuntien hyvinvointipalveluista päättäville sekä muille asiasta kiinnostuneille.

Kohtaamispaikkapäivien osallistumismaksu on 55 euroa. Se sisältää osallistumisen kahdelle päivälle sekä päivien aamukahvit, lounaat, nyssekuljetukset sekä iltatilaisuuden tarjoilut. Ilmoittautuminen 31.3. mennessä.

Lisätietoja www.artteli-ry.fi/kohtaamispaikkapaivat

Ensihuoli-koulutukset keväällä 2018

PÄIHTEIDENKÄYTÖN PUHEEKSIOTTAMISEN Ensihuoli-koulutukset on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat huolissaan läheisestään tai kiinnostuneita toimimaan ehkäisevän päihdetyön vapaaehtoisina.

Koulutuksessa opitaan puhumaan vaikeista asioista kunnioittavalla tavalla, toista rohkaisemalla ja tukemalla. Tavoitteena on antaa käytännön työkaluja lähipiirissä havaittuihin päihdehaittoihin puuttumiseen ja puheeksi ottoon. Sisällöt ovat sovellettavissa myös esimerkiksi pelaamisesta puhumiseen.

Kolmetuntinen koulutus sisältää keskustelua, ryhmätehtäviä sekä käytännön harjoituksia. Kouluttajina toimivat EHYT ry:n asiantuntijat. Koulutus järjestetään yhteistyössä Opintokeskus Sivikseen kanssa.

Kevään Ensihuoli-koulutukset:

15.3. Asikkala
15.3. Joensuu
22.3. Kauhajoki

Lisää paikkakuntia (mm. Tornio, Pori ja pääkaupunkiseutu) tulossa myöhemmin keväällä.

Lisätietoa ja ilmoittautuminen sitä mukaa kun tarkemmat tiedot vahvistuvat: www.ehyt.fi/tapahtumat

Periskooppi-chat goes #sekasin!

Nuorille suunnattu Periskooppi-chat järjestetään taas perjantaina 27.4.2018 klo 18–20. Chatissa on mukana julkkiksia, alan asiantuntijoita ja nuoria vastaamassa kiperiin, mielen hyvinvointiin liittyviin kysymyksiin. Voit seurata lähetystä ja halutessasi osallistua anonyymisti chattiin osoitteessa www.ehytchat.fi.

Lisätietoa www.ehyt.fi/periskooppichat ja www.facebook.com/periskooppi

Hiihto- ja laskettelumatka Tiurahoviin

Tiurahovin ystävät järjestää yhteistyössä EHYTin kanssa hiihto- ja laskettelumatkan Tiurahoviin 27.3.–2.4. sekä 2.–8.4. Retken hinta 360 euroa (sis. mm. bussimatkat, aamiainen, päivällinen ja iltapala, majoitus, hiihtoretkien vetäjien palvelut, iltaohjelmaa kämpillä sekä iltakuljetuksen kylille).

Lisätietoa ja ilmoittautumiset: tiurahovi@gmail.com puh. 050 5308913 (Raisa-Tiina) tai 045 8496430 (Marja) www.tiurahovi.fi

Maailma kylässä -festivaali 26.–27.5.

Helsingin Kaisaniemessä ja Rautatietorilla järjestettävä Maailma kylässä on ilmainen poikkitaiteellinen kulttuurifestivaali, järjestöjen messutapahtuma, ruokakarnevaali ja ajankohtaisten aiheiden keskusteluareena.

Suomen Sosiaalifoorumi 21.–22.4.

Tämän vuoden Suomen Sosiaalifoorumi järjestetään Helsingissä Ruotsinkielisellä työväenopistolla Arbiksella. Sosiaalifoorumi kutsuu laajasta keskustelusta ja toiminnasta kiinnostuneet järjestöt, liikkeet ja muut toimijat mukaan etsimään vaihtoehtoja ja tekemään parempaa tulevaisuutta.

Kilpisjärven 73. juhannushiihto

Kunnon Elämä ry, Kilpisjärven Saana-Veikot ry ja Lahden Taimi ry järjestävät 22.-24.6.2018 perinteikkään liikuntajuhannustapahtuman Enontekiön Kilpisjärvellä. Ohjelmassa mm. juhannushiihto, suunnistusta ja polkujuoksua sekä muuta liikunnallista kisailua.

Lisätietoa: www.kunnonelama.fi/kilpisjarven-liikuntajuhannus Tiedustelut: antti.honkonen@hotmail.fi

EHYT on mukana rakkauden rintamassa

Helsingissä järjestetään Pride-kulkue heinäkuun 1. päivä. Haluamme olla mukana juhlapäivässä osoittamassa tukemme yhdenvertaisen yhteiskunnan puolesta. Jos haluat olla osana kulkuetta, liity EHYTläisten seuraan! Merkkaa päivä kalenteriisi ja ilmoita osallistumisestasi sähköpostitse: minna@ehyt.fi

Lisätietoa tapahtumasta: www.helsinkipride.fi

MIELENTERVEYS

PÄIHDE PÄIVÄT

15.5.2018 Päihdepäivät päättäjille
16.–17.5.2018 Seminaari- ja messutapahtuma

Kehitä mielenterveys- ja päihdeosaamistasi, vahvista verkostojasi

Tervetuloa **Helsingin Kulttuuritalolle 15.-17.5.2018** oppimaan uutta päihde- ja mielenterveystyöstä. Luvassa on yli 20 seminaaria terveys- ja sosiaalialan osaajille, vapaaehtoisille ja päättäjille. Päihdepäivillä syvennetään ammattiosaamista ja luodaan uusia, mielenkiintoisia verkostoja.

Ilmoittaudu 26.4. mennessä osoitteessa
www.paihdepaivat.fi

EPT
EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN JÄRJESTÖVERKOSTO

EHYT

mieli
Suomen Mielenterveysseura

TUETTU VEIKKAUKSEN TUOTOILLA